פרי הארץ — פנחס

בגמרא (קידושין סו, ב) מניין לכהן בעל מום שהוא פסול, שנאמר הנני נתן לו את בריתי שלום (במדבר כה, יב), [כשהוא שלם] ולא חסר, ופריך והא שלום בו' כתיב, ומשני ו' דשלום קטיע. הנה אמרו רז"ל (סנהדרין מד, א) על הפסוק (תהלים קו, ל) ויעמוד פנחס ויפלל, ויתפלל לא נאמר אלא ויפלל, מלמד שעשה פלילה עם קונו וכו': הענין הוא על-דרך המבואר בזוהר (זהר חלק א קכב, א)על-פסוק "השבעתי אתכם וכו', אם תמצאו וכו', מה תגידו לו וכו'" (שיר השירים ה, ח), ודרש הזוהר שהשכינה משבעת כל הנשמות היורדים בעולם הזה, שיגידו להקב"ה מחולת אהבת השכינה אליו. ובכדי לפרש הענין הוא, ידוע אמרו בזוהר "מאן דאית ביה יראה, לית ביה חוסר כלל, שנאמר "אין מחסור ליראיו" (תהלים לד, י)". והענין על-דרך מאמר "בן זומא ראה אוכלסא בהר הבית [וכו'] ואמר ברוך שברא כל אלו לשמשני" (ברכות נח, א), והוא מוסר ופחד גדול כשהאדם נותן אל לבו שכל העולם לא נברא אלא בשבילו, ונתלבשה השכינה בכמה וכמה פרטים ובני אדם לאין קץ ומספר ובכמה מיני גשמים, אולי יתפעל זה לעשות הטוב והישר בעיני ה', וכל-שכן אם צריכה להתלבש בעונשין ח"ו ובאומות העולם כדי להכניע את לב זה שייראו מלפני ה' ויעשה רצון קונו. נמצא כשאדם מתפלל לפני השי"ת על איזה דבר שחסר לו, העיקר שישים אליו לבו על שפלות השכינה, שמהראוי להיותה שלמה בכל העולמות, שיהיה האדם הישראלי מושל בכל מכל כל, בכל הנבראים נוצרים ונעשים, כשלמה המלך ע"ה ומשה רבינו ע"ה, שכן היתה תחלת הבריאה שאמר "ורדו בדגת הים וגו'" (בראשית א, כח), ולא יהיה חסר כלום, משא"כ כשהוא חסר ממילא נשמע, שהשכינה הוצרכה בהכרח להתלבש בחסרון למענו, בכדי שיתפעל ויתלהב לבו לה', לכן יאחזנו פלצות מאמיתת נקודת הלב, ולא יכוין בתפלתו על מילוי חסרונו, כי-אם על חסרון השכינה שאינה נשפעת מהשי"ת בשלימות, אם מוכרחת להתלבש בחסרון. והנה ידוע הוא שכל אדם מישראל הוא אבר מהשכינה ושלוחה כמותה, וזהו פירוש השבעתי אתכם וכו', שהשכינה משבעת לנפשות ישראל שכל אחד אם ימצא את השי"ת, יגיד לו מחולת אהבת השכינה אליו כנ"ל, שיתלבש בצער השכינה שאינה נשפעת מהשי"ת, ולא יכוון על עצמו וחסרונו. וזהו מאן דאית ביה יראה, שהוא הדביקות בשכינה לית ביה חוסר, פירוש שהרי אינו חסר לנפשו כלום מכל, ואינו מגמתו על חסרונו כלל, שכל זה אינו שוה לו נגד חסרון השכינה בקנאו את קנאתה, וכל העולם כולו אינו נחשב לו לכלום נגד הצער ומגודל הקנאה בצער השכינה עד שכלו כל כחותיו ואינו יכול לסבול, ויותר טוב לו אלף אלפי רבוא פעמים מיתתו מחייו, ומה לו לזה להפקיר עצמו ולמסור נפשו על קדושת שמו, שהרי נחת רוח הוא לפניו בתכלית האהבה בתענוגים. ובהיות האדם בכח זה, אינו נאחז כלל בשרשי הדינים והוא למעלה מדין תורה, ואי-אפשר לו לכוון דעתו לילך על-פי דבר-תורה, כי חולת אהבת השי"ת הוא. וזה היה פנחס בקנאו את קנאת ה' ית' בראותו את שפלות השכינה, כמאמר הבעש"ט שכל מה שאדם רואה בעולם לצרכו הוא, ונתפעל

פנחס והפקיר עצמו נגד הדבר-תורה, שאם היה שאלת חכם אם מוכרח להפקיר עצמו לילך בין כ"ד אלף ולהרוג את זמרי, לא היו מתירים לו, אבל פנחס לא יכול לסבול לעמוד על חייו ולא עלתה על דעתו הדבר-תורה מגודל קנאת שפלות השכינה. וזהו ויפלל שעשה פלילה עם קונו, פירוש פלילה לשון דיינא הנקראים פלילים (שמות כא, כב), ועשה דין אחר מחמת חולת אהבת השי"ת, ואופן זה הוא המתקת הדינין ואדם המתפלל באופן זה נענה על תפלתו שהרי הדין נמתק. וזהו "אם שגורה תפלתי בפי וכו'" (ברכות לד, ב), ופירוש שגורה לשון שליחות, כמו שגרני אליך כי תפלת פיו הוא שליח מהשכינה, מפני היותו אבר מהשכינה וצריך להתלבש בשכינה ולהתפלל תפלתה אצל השי"ת, וזהו הסימן שנתן רש"י ז"ל שם על לשון שגורה תפלתי, שהתפלה נובעת מלבו ומדבר בלי שום עיכוב שהוא סרכא שהוא טרפה, כמבואר בזוהר ר"מ פנחס דף רכח ע"א. והנה מבואר בזוהר ח"א רמא ע"ב על פסוק הנאמר ברחב הזונה "ונתתם לי אות אמת" (יהושע ב, יב), שבקשה סימנא דמשה שהוא ו' שהוא המשכה שלמה שלא היה בה שבירה שהוא אמת כידוע, והשיבו לה השלוחים לא כי עתה מת משה וממשלת יהושע הוא, שהוא "את תקות החוט השני תקשרי" (יהושע ב, יח), כידוע מענין הלבנת לשון של זהורית שהוא המתקת הדינין זח"ג קב ע"א . וזהו שה"ש ד, ג כחוט השני שפתותיך כידוע, והוא אם שגורה תפלתי בפי וכו' וזהו דרשה דכהן בעל-מום פסול, מפסוק הנני נותן לו וכו', ופריך והא בו' כתיב והוא מקום שאי-אפשר להיות בו שבירה, משא"כ הכא ופנחס שלוחא דשכינה הוא, ומשני ו' דשלום קטיע שהוא ו' זעירא.